

A sama nebeska toplina, za koju smo blagu toplinu rekli da je po Pitagorinom mišljenju oruđe univerzalne duše za djelovanje na ova niža oruđa, ne djeluje bez duše u pojedinim živim bićima, Ali ne bez bilo koje duše (naime, ako uneseš sjeme biljke u maternicu kuje, ne će se oblikovati niti pas niti biljka), nego duša mora biti istorodna, ὁμογενής, što je prije rekao. A ako bi bile životinje različite vrste, zamjećuje se da iz miješanja različitih sjemena, toplina, dahova, duša nastaju tu mazge, tu beskonačne nakaze, a dosta često i onda, ako su duše ὁμοειδεῖς, što je isto tako rekao – iste vrste.

Taj, dakle, razlog u duši je prije nego u dahu, u dahu prije nego u toplini, u toplini prije nego u sjemenu, u sjemenu prije nego u maternici. A prije nego je u duši znamo, po mišljenju starih, da je doista u umu, a po Aristotelovu nauku, gdje će biti? U svjetskoj duši kažem; dobri Bože, reći će naši peripatetičari, to je novi nauk da svijet ima dušu; no dobri peripatetričari, nije li po Aristotelovu nauku u 2. knjizi *O nebu* svijet živo biće, u ovim riječima koje stoje u 12. poglavlju: »Ali mi mislimo o potpuno neživom samo kao o samim tijelima koja doista imaju neki red jedinstava; a treba smatrati ih onima koji imaju udjela u djelovanju i životu.« Djelovanje i život, koje je, ne mnogo kasnije, pripisao i pojedinim zvijezdama, nije bez duše, i najveći od peripatetičara Aleksandar u prvoj od svojih kvestija dokazuje da je svijet živo biće.

Nije pak sukladno onome što je Aristotel napisao u 8. poglavlju 2. knjige *O nebu*: »Narav ništa ne čini slučajno, i nije tako da se brine za životinje, a da zanemaruje ono tako dostojno časti.«